

اخبار

عراقچی خطاب به مکرون:

مردم فرانسه خواهان تغییرات بنیادین هستند

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه با انتشار پیامی در شبکه ایکس نسبت به اظهار نظر اخیر امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه که علت آشوب‌های اخیر در این کشور را قیمت بالای سوخت ناشی از جنگ آمریکا علیه ایران توصیف کرده است، واکنش نشان داد.

عراقچی با ضمیمه کردن پیام مکرون به ترامپ در حمایت از جنگ علیه ایران، نوشت: «آقای مکرون زمانی زمینه را برای این وضعیت فراهم کرد که به رئیس جمهور آمریکا اطمینان داد از جنایات علیه ایرانیان استقبال می‌کند.»

وزیر خارجه در ادامه نوشت: «دیگر برای فرافکنی و مقصر دانستن جنگی که امثال او در ایجاد آن نقش داشتند، خیلی دیر شده است.

مردم فرانسه خواهان تغییرات بنیادین، از جمله تضمین آزادی تجمعات هستند. آقای رئیس جمهور، به صدای آینده فرانسه گوش بدهید.»

احضار سفیر آلمان

به وزارت امور خارجه

سفیر آلمان در تهران به وزارت خارجه کشورمان احضار شد. در پی تکرار اتهام‌زنی‌های مقامات آلمانی علیه ایران، «اکسل دیتمان»، سفیر آلمان در تهران، توسط علیرضا یوسفی، دستیار وزیر و مدیرکل غرب اروپا به وزارت امور خارجه احضار و اعتراض شدید جمهوری اسلامی ایران نسبت به رویکرد سخیف برخی مقامات آلمانی در قبال ایران به وی ابلاغ شد. یوسفی تأکید کرد طرح اتهامات امنیتی علیه ایران شیوه دیرینه رژیم صهیونیستی و برخی کشورهای غربی علیه ایران بوده است. مدیرکل غرب اروپای وزارت امور خارجه خاطرنشان کرد: پوشش قضایی دادن به ادعاهای بی‌اساس سیاسی نه تنها اعتباری برای این ادعاها فراهم نمی‌کند بلکه موجب بی‌اعتباری دستگاه قضایی آلمان می‌شود.

مدیرکل غرب اروپای وزارت امور خارجه همچنین به سفیر آلمان اطمینان داد شکرد مقامات آلمانی در متهم‌سازی ایران با هدف تحت‌الشعاع قرار دادن مسئولیت دولت آلمان در همراهی و مشارکت در تجاوز نظامی آمریکایی-صهیونیستی علیه ایران، به هیچ عنوان باعث تردید ایران در پیگیری مسئولیت بین‌المللی دولت آلمان به‌خاطر مشارکت در ارتکاب جنایات جنگی صورت گرفته در جریان تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران نخواهد شد.

سخنگوی وزارت خارجه در نشست خبری مطرح کرد

ایران از برگزاری نشست با کشورهای حاشیه خلیج فارس حمایت می‌کند

گزارش

اسماعیل بقایي سخنگوی وزارت امور

اسماعیل بقایي سخنگوی وزارت امور خارجه اعلام کرد که تهران از برگزاری نشست مشترک ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس استقبال می‌کند. بقایي روز گذشته در نشست خبری با نمایندگان رسانه‌های داخلی و خارجی پاسخگوی پرسش‌های مطرح شده درباره جدیدترین تحولات سیاست خارجی بود. او درباره وضعیت جاری در مناسبات میان ایران و کشورهای عربی و پیرامون ابتکار عراق برای برگزاری نشست مشترک ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس گفت: «ما همواره برای گفت‌وگو و تعامل با کشورهای منطقه آمادگی داشته‌ایم. آخرین مورد نیز پیشنهاد برگزاری نشست سلاله در عمان بود که دیگران در آخرین لحظات مانع برگزاری آن شدند.» وی افزود: «پیشنهاد برگزاری نشست مشترک کشورهای حاشیه خلیج فارس به علاوه ایران و عراق، از مدت‌ها قبل مطرح بوده است. یک مورد از این نشست‌ها نیز در حاشیه یکی از نشست‌های مجمع عمومی سازمان ملل متحد برگزار شد. دوستان عراقی همواره این ایده را پیگیری کرده‌اند و ما نیز از آن حمایت کرده‌ایم.» سخنگوی وزارت امور خارجه تأکید کرد: «همچنان معتقدیم این پیشنهاد خوبی است و به‌طور کلی از هر گام و پیشنهادی که در راستای تقویت اعتماد میان کشورهای منطقه باشد، حمایت می‌کنیم»

بازنشر موضع قطر نشان‌ه حسن نیت ایران بود

اسماعیل بقایي، سخنگوی وزارت امور خارجه درباره واکنش قطر به بازنشر موضع این کشور درباره اهداف حملات ایران و طرح اتهام برخورد گزینشی از سوی تهران گفت: «ایران با قطر مرادوات خوبی دارد و بازنشر این موضع، نشان‌ه حسن نیت جمهوری اسلامی ایران بوده است.» وی افزود: «مقام‌های قطری در یک سند رسمی اعلام کرده بودند که ضربات دفاعی ایران صرفاً علیه اهداف و پایگاه‌های نظامی آمریکا بوده است. بنابراین، ایران اقدام

عاصم منیر، فرمانده ارتش پاکستان

روز گذشته با مقامات ارشد کشورمان دیدار کرد

مأموریت میانجیگر در تهران

در شرایطی که مذاکرات میان تهران و واشنگتن

به بن بست رسیده است، این سفر از خیز مجدد تحرکات دیپلماتیک

برای یافتن راهی جهت مهار تنش حکایت دارد

گزارش

فیلد مارشال عاصم منیر، فرمانده

نیروهای مسلح پاکستان روز گذشته به تهران آمد و با مقام‌های بلندپایه کشور از جمله وزیر امور خارجه دیدار کرد. عاصم منیر به‌عنوان یکی از چهره‌های محوری میانجیگری میان تهران و واشنگتن در شرایطی به تهران آمد که بن‌بست در مذاکرات ایران و آمریکا و افزایش دوباره احتمال تشدید رویارویی نظامی، ضرورت فعال کردن دوباره کانال‌های دیپلماتیک را به یکی از مهم‌ترین اولویت‌های رانزی‌های منطقه‌ای تبدیل کرده است. سفر او که با هدف گفت‌وگو درباره

پرونده‌های مهم دیپلماتیک و امنیتی انجام شد، ادامه تلاش‌های اسلام‌آباد برای جلوگیری از بازگشت بحران به مرحله تقابل نظامی است، اما زمان‌بندی آن بویژه همزمانی با تحرکات دیپلماتیک مسکو در تهران، بر اهمیت این مأموریت و پیچیدگی معادلات پیش رو افزوده است.

عاصم منیر در ماه‌های گذشته به‌تدریج از یک مقام ارشد نظامی پاکستانی به یکی از بازیگران مؤثر در معادلات دیپلماتیک پیرامون بحران ایران و آمریکا تبدیل شد؛ روندی که با اوج‌گیری تنش‌های نظامی در جریان جنگ ۲۰ روزه شتاب گرفت و او را در موقعیتی قرار داد که بتواند از ظرفیت سیاسی و امنیتی پاکستان برای برقراری ارتباط میان دو طرف استفاده کند.

او با اتکا به جایگاه بانفوذ خود در ساختار

قدرت اسلام‌آباد، وارد مسیر میانجیگری شد و سفرهای مکرر به تهران را در دستور کار قرار داد که اکنون با تداوم تنش‌ها میان تهران و واشنگتن و دشوارتر شدن چشم‌انداز توافق، بیش از گذشته به آژمونی برای ظرفیت دیپلماسی منطقه‌ای پاکستان تبدیل شده است. اهمیت این سفر زمانی روشن‌تر می‌شود که در نظر بگیریم حضور اخیر منیر، پنجمین سفر رسمی فرمانده ارتش پاکستان به تهران از زمان برقراری آتش‌بس پس از جنگ ۴۰ روزه است که قرار بود زمینه‌ای برای مهار بحران و بازگشت تدریجی طرفین به مسیر مذاکرات فراهم کند اما با نقض تعهدات از سوی واشنگتن با چالش‌های جدی روبه‌رو شد و بار دیگر احتمال گسترش تنش‌های نظامی را افزایش داد.

اهمیت این

سفر زمانی

روشن‌تر

می‌شود که در

نظر بگیریم

حضور اخیر

منیر، پنجمین

سفر رسمی

فرمانده ارتش

پاکستان

به تهران از

زمان برقراری

آتش‌بس

پس از جنگ

۴۰ روزه است

که قرار بود

زمینه‌ای برای

مهار بحران

و بازگشت

تدریجی

طرفین

به مسیر

مذاکرات

فراهم‌کند

اما با نقض

تعهدات

از سوی

واشنگتن با

چالش‌های

جدی روبه‌رو

شد و بار

دیگر احتمال

گسترش

تنش‌های

نظامی را

افزایش داد

با این حال، آنچه به سفر منیر وزن بیشتری می‌بخشد، همزمانی آن با سفر سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه به تهران است.

سفر این مقام روسی، یک روز پیش از ورود فرمانده ارتش پاکستان انجام شد و علاوه بر بررسی مناسبات دوجانبه تهران و مسکو، موضوع تحولات منطقه‌ای و راهکارهای کمک به کاهش بحران میان ایران و آمریکا را نیز دربر داشت.

همزمانی این دو سفر، در شرایطی که مذاکرات میان تهران و واشنگتن به بن‌بست رسیده است، از خیز مجدد تحرکات دیپلماتیک برای یافتن راهی جهت مهار تنش حکایت دارد.

سفر عاصم منیر به تهران را بخشی از تلاش‌های اسلام‌آباد برای جلوگیری از تشدید تنش‌ها و ادامه میانجیگری میان ایران و آمریکا ارزیابی کرده است؛ برداشتی که با مواضع اعلام شده مقام‌های نظامی پاکستان نیز همخوانی دارد.

«ژنرال احمد شریف چودری»، سخنگوی ارتش پاکستان، یک روز پیش از سفر منیر تأکید کرد که کشورش به تعامل با طرف‌های ذی‌ربط و شرکای منطقه‌ای خود ادامه خواهد داد تا با مهار تنش‌ها و جلوگیری از گسترش درگیری، زمینه لازم برای پیشرفت‌های دیپلماتیک فراهم شود.

سخنگوی ارتش پاکستان همچنین با اشاره به تداوم تعاملات دیپلماتیک اسلام‌آباد با تهران طی ماه‌های گذشته، توضیح داد که محور اصلی این تماس‌ها بر ضرورت خوشگذنداری و جلوگیری از تشدید درگیری متمرکز بوده است. او با هشدار درباره پیامدهای استمرار خصومت‌ها تأکید کرد که ادامه رویارویی می‌تواند تلاش‌ها برای دستیابی به صلحی پایدار را از مسیر اصلی خود منحرف کند و به همین دلیل، تعاملات سیاسی و مذاکرات باید برای جلوگیری از افزایش تنش و محدود نگه داشتن دامنه جغرافیایی و نظامی درگیری، ادامه یابد.

در این فضا، دیپلماسی ضروری برای جلوگیری از گسترش بحران و مهار پیامدهای آن برای امنیت منطقه‌ای است.

نگره اصلی تنش

این سفر در حالی انجام شده است که با افزایش ناامنی در پیرامون تنگه هرمز و نوسان شدید قیمت نفت طی هفته‌های گذشته، نگرانی‌های منطقه‌ای درباره امنیت مسیرهای حیاتی انتقال انرژی افزایش یافته و ضرورت یافتن راهی برای جلوگیری از گسترش بحران را بیش از پیش حائز اهمیت کرده است. در چنین شرایطی، تلاش اسلام‌آباد برای احیای کانال‌های دیپلماتیک با موانعی فراثر از توقف مذاکرات و افزایش تنش‌های نظامی روبه‌رو است.

تنش‌های

نتانیاهو و ترامپ به دنبال منافع شخصی در سیاست خارجی

است هزینه‌های سنگین‌تری برای او به همراه داشته باشد تا اینکه اساساً از جمله صرف‌نظر کند. بنابراین، پرسش اصلی این است که آیا اقدام نظامی علیه ایران در نهایت به سود موقعیت سیاسی و انتخاباتی او خواهد بود یا پیامدهای آن، دستاوردهای احتمالی او را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. واکنش ایران می‌تواند هزینه سیاسی تصمیم نتانیاهو را افزایش دهد و او را با وضعیتی مواجه کند که در آن، منافع مورد انتظار از حمله با پیامدهای ناخواسته و تهاجم آن تناسب نداشته باشد. از این منظر، نتانیاهو با بازآرندگی ایران و ارزیابی اسرائیل در ذهنه شدت پاسخ احتمالی تهران، از متغیرهای مؤثر بر تصمیم‌گیری نتانیاهو به هم شمار می‌روند.

در تحلیل رفتار ترامپ نیز باید به تفاوت رویکرد او با جو بایدن و حتی کامالا هریس توجه داشت. ترامپ، برخلاف آنان، رویکردی ایدئولوژیک در مسائل بین‌المللی و داخلی آمریکا ندارد. درحالی‌که بایدن، بخش عمده‌ای از تمرکزهای او حتی بسیاری از جمهوری‌خواهان با نگاهی ایدئولوژیک به اسرائیل می‌نگزند و روابط واشنگتن و تل‌آویو را در چارچوب جایگاه آمریکا به عنوان رهبر نظام بین‌الملل ارزیابی می‌کنند، ترامپ چنین نگرشی ندارد. برای او، در درجه اول منافع شخصی و پس از آن منافع آمریکا اهمیت دارد؛ منفاعی که اولویت‌بندی آنها می‌تواند به نفع شرایط و در مقاطع مختلف دستخوش تحول شود.

بر همین اساس، رابطه ترامپ و نتانیاهو را نمی‌توان پیوندی ایدئولوژیک تلقی کرد. این رابطه بیش از هر چیز تابع شرایط و تحولاتی است که در هر مقطع شکل می‌گیرند و هر یک از طرفین می‌کوشد از آنها برای تأمین منافع خود بهره بگیرد. کیفیت رابطه شخصی این دو نیز به منافع بستگی دارد که ترامپ در هر مقطع دنبال می‌کند. بنابراین، نزدیکی شخصی آنان لزوماً به معنای همسویی پایدار در تصمیمات راهبردی نیست و نمی‌توان حمایت آمریکا از اقدام نظامی احتمالی اسرائیل علیه ایران را صرفاً بر مبنای مناسبات شخصی دو رهبر پیش‌بینی کرد. ارزیابی رفتار واشنگتن مستلزم توجه به محاسبات متغیر ترامپ و اولویت‌های او در شرایط گوناگون است. در مجموع، احتمال تشدید درگیری را باید با در نظر گرفتن ویژگی‌های رفتاری رهبران، ملاحظات انتخاباتی و هزینه‌های بازآرندگی تحلیل کرد. نه انگیزه‌های احتمالی نتانیاهو برای حمله، اقدام نظامی را قطعی می‌کند و نه نزدیکی او به ترامپ، حمایت بی‌قیدوشرط واشنگتن را تضمین خواهد کرد. آنچه اهمیت دارد، ارزیابی پیوسته تغییرات محاسبات و طرف و تأثیر واکنش احتمالی ایران بر هزینه و فایده تصمیمات آنهاست.

یادداشت

با اوج‌گیری تنش‌های نظامی میان ایران، آمریکا و اسرائیل و افزایش احتمال بروز دور تازه‌ای از درگیری، شناخت منطق تصمیم‌گیری رهبران دو طرف، بویژه بنیامین نتانیاهو و دونالد ترامپ برای ارزیابی تحولات پیش‌رو اهمیت ویژه‌ای دارد. بررسی رفتار سیاسی این دو نشان می‌دهد که تصمیمات احتمالی آنان را نمی‌توان صرفاً بر اساس محاسبات متعارف سیاسی تحلیل کرد. ملاحظات انتخاباتی، منافع شخصی، هزینه‌های اقدام نظامی و ارزیابی از توان بازآرندگی ایران، متغیرهایی تعیین‌کننده در این تصمیمات هستند. همچنین باید میان چشم‌انداز کوتاه‌مدت منازعه ایران و اسرائیل و روندهای بلندمدت تاریخی تمایز قائل شد؛ زیرا عوامل تشدیدکننده بحران در مقطع کنونی، لزوماً سرنوشت روابط دو طرف را در بلندمدت تعیین نمی‌کنند. تحولات پیش و پس از هفتم اکتبر ۲۰۲۳ نشان می‌دهد که محاسبات متعارف سیاسی درباره بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل الزاماً صحیح نمی‌کند. به بیان دیگر، نمی‌توان الگوهای تحلیلی رایج در عرصه سیاست را بدون توجه به ویژگی‌های رفتاری او به کار گرفت. اقدامات نتانیاهو، همانند رفتارهای ترامپ از منطق خاصی پیروی می‌کند که ممکن است با انتظارات معمول از تصمیم‌گیرندگان سیاسی همخوان نباشد.

این توان رفتاری ترامپ نیز باید به ارزیابی‌اش از پیامدهای احتمالی تصمیمات نظامی است. اگر نتانیاهو به این جمع‌بندی برسد که برای حمله به ایران می‌تواند چراغ سبز ترامپ را دریافت کند یا چنین اقدامی موقعیت انتخاباتی او را به‌طور قابل‌توجهی تقویت خواهد کرد، نمی‌توان احتمال حمله را متغنی دانست. این احتمال باید در ارزیابی تحولات پیش‌رو جدی گرفته شود. اطمینان دارم فرماندهان نظامی ایران نیز از این واقعیت آگاه‌اند و «مقام‌های نظامی ایران با این حال، وجود انگیزه برای حمله به معنای قطعی بودن تصمیم به اجرای آن نیست؛ زیرا محاسبات مربوط به منافع احتمالی تنها بخشی از فرآیند تصمیم‌گیری هستند و ارزیابی هزینه‌های واکنش متقابل نیز در این میان نقش مهمی دارد.

رواقت، نتانیاهو ناگزیر است پیامدهای تلافی ایران و حمله متقابل به اسرائیل را نیز در محاسبات خود وارد کند. چنین واکنشی ممکن